

ČASOPIS S PODOBAMI ZA SLOVENSKO MLADINO.

Štev. 5.

V Ljubljani 1. maja 1884.

Leto XIV.

Pod lipo.

Mlinar.

Oh, toliko dni že pripéka vročina!
 Le malo vodé ima naša dolina,
 Se ta se mi v žejno zemljó izgubíva,
 Ker jasno nebo jej le redko prilíva.
 Prijetno je v lipinej senci sedéti,
 A tožno v resnici ta potok je zréti.
 Kakó se lenóben vleče dálje,
 Človeku se zdi, da skoro zaspál je.
 A štirinajst dni nam še le je minúlo,
 Da tod je šumélo, bobneló in hrúlo.
 Ta potok prestopil mi v kvaro in tugo
 Razjarjen je svoje preozko mu strugo.
 Za bliskom žarečim, gromečim je tréskom
 Nasúl mi ta travnik in njivico s péskom.
 Oh, tresel se málin in borna mi hiša,
 In tresel se jaz sem grozédčega piša.
 Sedáj pa kolesa lenóбно majó se.
 O skoraj zaprto odpré naj nebó se;
 Da dežek pohleven pokrópil bo polje,
 In tekel moj potok vesele bo volje.

Kósec.

Oddaljene moje so res senožéti,
 Potrebno mi malo je tu posedéti.
 Ničesar jaz nimam oh! razven trpljenja,
 Ki z rojstvom pričeto le sè smrtjo prejenja.
 A mnogo jih je, ki skrbí ne poznajo,
 Radósti, nasláde v izbiri imajo.
 Polégajo v senci in zró po livadi,
 Kakó se tam trudimo stari in mladi.
 V vozove se vsedši drdrajo v mesto,
 Ko peš in utrujen premerjam jaz cesto.
 Do mraka se mučim za skórijco kruha,
 Ko lenemu hrana najboljša se kuha.
 Življenja pač nima težavnega mlinar,
 A dokler še diha, trpí naj le dninar.
 Naj delam in delam, ko vse je končano,
 Zaséka nesreča prehudo mi rano.
 Priklanjalo letos bogato se žito,
 A toča ga stólkla takó strahovito. —
 Bog daj, da še dolgo bi solnce svetilo,
 Da dobro se bode senó posušilo.

Popotnik.

Tu hočem popotnik utrujen počéti
 In v lipinej senci vročino hladíti.
 Oh, kaj jaz trpim, ko potujem nemíren
 Po zemskej puščavi, ki dom mi obšíren!
 Ko bil sem še dete, mi mačeha huda
 Igráč ni dajala, dajala le truda.
 Mladeneč pri tujih gospodih po svéti
 Ubožen, pozabljen sem moral živéti.
 In zdaj, ko vže starost mi trka na rame
 Nikoder ni hiše, počítka ni zame. —
 O srečen, kedór ima travnik in njivo,
 Da s svojími vóli jo orje marljívo;
 Kedór si na svojem ognjíšči zakuri
 In svoje zapira, odpira si dúri.
 Oh! čútim, da svet je le sólzna dolina,
 Ker tare me vedno bridkóst, bolečina.
 Zdaj moram hoditi v sopárici vroči,
 Čez kratko pa plôha obila me moči.
 O Bog! ki vladaš sedèč nad zvezdámi
 Ti daj, da trpljenje se skóraj končá mi.

Tica na veji.

Od veje do veje	Kakó si prekrasen	Ne sejem, ne žanjem,
Skakaje hitím,	Mladóstni ti svét!	Ne spravljám blagá,
In stvarniku zemlje	Slavijo te pésni,	A vender moj Oče,
Vesela žgolím.	Odeva te cvét.	Kar treba mi dá.

O Bog! ki oblačíš	Nebó te in zemlja
Nas tice lepó,	Částí, gospodár,
Ki hraniš nas, braniš	Ker v skrbi ti vsaka
Z očetno rokó :	Živeča je stvár.

F. Krek.

Ivan Durak.

(Ruska pripovedka. — Poslovenil Fr. Hubad.)

(Konec.)

mestu pri kralji je bilo veliko veselje; pripravljali so svatbo za dve hčeri. Po svatbi so odhajali kralji in silni junaki vsak na svoj dom.

Po njihovem odhodu prosi najmlajša kraljeva hči svojega očeta, naj bi poslal po vsem kraljestvu oznanilo, da bi prišli vsi ministri, plemenitniki in njihovi sinovi na kraljevi dvor. Mislila je, da med njimi najde svojega ženina. Kralj ki je ljubil hčer, razposlje oznanilo in zberó se ministri, plemenitniki in njihovi sinovi; ali kraljičina ne najde med njimi svojega ženina. Zato prosi očeta, naj bi ukazal priti vsem svojim podložnikom, naj bi pripravil hiše zanje in prigotovil óbed. „Saj imate,“ rekla je, „očka moj, take palače, v katerih bodo podložniki lahko stanovali do ustanovičenega dneva. Kdo vé? morda je meni namenjeni ženin kak podložnik, ki se skriva v priprostej obleki.“

Kralj se je tej prošnji dolgo ustavljal, a naposled je razposlal vender ukaze na vse strani, naj se zbere ves priprosti narod o določenem dnevu. Kadar pride kraljevi ukaz tudi v óno vas, kjer je živel Durak, začeta se pripravljati tudi njegova brata v mesto. Durak ju prosi, da bi vzela tudi njega s seboj, ali ona ga ne marata. Prosilí ste zdaj ženi zanj. Zatorej rečeta brata: „Vzameva te, ali to ti poveva, ako se predrzneš kaj govoriti, zveževa te, da nama nikoli več ne uideš.“ Durak jima oblubi, da bode molčal, in vzela sta ga s seboj. V mesto dospevši, čakali so v pripravljenih palačah določenega dneva. Ta dan se je zbralo neznano veliko ljudi. Pripravljen je bil tudi óbed. Sedli so za mize. Med óbedom prinese mlajša kraljičina vsakemu piti. Kadar pride k mizi, pri katerej je sedel Durak, dala je piti najpred vsem drugim, potlej še le pride do njega in mu prinese kupo k nappitku. Ali zdajci ugleda, da ima Ivan zavezano čelo. Zatorej ga vpraša: „Zakaj imaš zavezano čelo?“ Ta odgovori: „Hodil sem po gozdu za gobami, in udaril sem se.“ Ali ona mu ne veruje, in reče: „Odveži čelo, da vidim.“ Durak ni znal, kaj bi storil, ali ona ga primora, da odveže robec, in zdajci se razsvetlí vsa kraljeva palača. Kraljičina mu ukaže, da stopi izza

mize, utrne ga z brisačo ter popelje h kralju, rekoč: „Milostivi očka, tu je moj ženin, katerega sem iskala.“ Kralj pogleda Duraka, začudi se in reče: „Kaj ti je, hči moja; ali ne vidiš, da je neumen? Tvoj ženin je bil mlad, prekrasen junak.“ Ali hči je le govorila, da je ta óni, kateri je bil prijahal na sodnje mesto in prosi, naj bi ga jej dal za moža. Kralj ugovarja, ali vse je bilo zamán; bil je primoran, da jej dá Duraka za moža. Kadar je bila svatba končana, odkáže jima kralj posebne sobe in reče hčeri, da mu njen mož ne sme nikoli pred oči. Zato je živela kraljičina s svojim možem nekaj časa prav na samem. Kmalu potem zvé kralj, da se po njegovih gozdih, po katerih ni smel drug loviti nego kralj sam, potika zlatorog jelen.

Poželi imeti také čudnega jelena in reče zetoma: „Zeta ljuba! storita mi to ljubav, in ujemita mi zlatoroega jelena, kateri se potika po mojih gozdih.“ Zeta ga nočeta žaliti, zatorej ukažeta osedlati najboljša konja, poslovita se od žen in odjahata v gozd.

Najmlajša kraljeva hči pride k možu v sobo, in mu reče: „Kaj sediš doma in ne znaš ničesar! Druga dva očetova zeta sta odjahala iskat jelena zlatoroega, a ti sediš?“ Durak jej odgovori: „Pojdi k očetu kralju, in prosi ga, naj mi dá kacega konja, če tudi ni za drugo rabo, nego za to, da vozi vodo.“ Žena gre k očetu in mu reče: „Milostivi gospodar, očka moj ljubi! podarite mojemu možu kacega konja, morda on ujame jelena, katerega ste zaželeli.“ Kralj mu ukaže dati bolnega konja. Kraljičina gre k možu in mu reče: „Idi, izprosila sem ti konja.“ Durak stopi na hodnik in vidi, da mu hočejo osedlati konja, ali on jim brani, sede nanj brez sedla in odjaha. Kadar prijaha dve vrsti od grada, skoči raz konja, prime ga za rep, potegne kožo z njega, vrže mrho mrtvo na tla in reče: „Evo, vrane in srake! tu imate pojedino od kralja.“ Nato zažvižga, hrkne z mladeniškim žvižgom, z junaškim pokrikom:

„Sívček, rujavček,
Vešči belec;
Stoj pred mano,
Kakor list med travo!“

Konj priteče, zemlja se strese, iz ušes mu vije dim, iz nozdervij mu liže plamen. Jedva priteče, že stoji pred njim, kakor ukopan. Durak mu zleze v úho in skozi drugo vèn in postane také lep mladeneč, da ni mogoče povedati, niti popisati s perèsom. Nato dene na konja sedlo čerkasko, podprogo buharsko, dvanajst podprog iz šame svile šemahanske: svila se ne trga, jeklo se ne lomi, arabsko zlato ne rujavi. Kadar Durak zasede konja, skače ž njim po označenem gozdu, kakor lehkonoga srna. Kmalu najde jelena zlatorožca in ga ujame. Priveže ga za rog in ga žene na cesto. Ondu si razpné šotor, priveže konja in jelena, a on leže, da si oddahne.

Kraljeviča sta dolgo jahala po polji, ali nikjer nista našla jelena. Kadar prideta po cesti, kjer je stal šator, ugledata privezanega jelena in govorita med seboj. „Glej, bratec, to je šator ónega junaka, kateri je bil prijahal na sodnje mesto. Glej tudi privezanega jelena. Idiva k njemu in prosiva ga, da ga nama prodá bodi si za katero koli plačilo.“ Drugi pritrdi k temu; ideta, k šotoru, odkrijeta se, stopita v šator in poklonivša se Duraku rečeta. „Mi-

lostivi gospodar! prišla sva da bi kupila vašega jelena.“ Durak jima odgovori: „Rad bi ga vama prodal, ali storil sem obljubo, kadar sem šel jelena lovit, da ga ne prodam nikomur.“ Kraljeviča vprašata, kako obljubo je storil. Durak jima pové, da obljuba ni velika, samó palec z noge. Nato jima reče, da je iz daljne dežele domá ter ne bode nihče znal, da nista jelena sama ujela. Kraljeviča ga nista poznala, mislila sta, da je res iz daljnega kraja domá, a želela sta tudi izpolniti kraljevo željo, zatorej skleneta, da mu dasta z noge palec. Sezujeta se in Durak jima odreže palca. Na to se obujeta, vzameta jelena in odjahata domóv. A Durak dene šator vkupe, vtakne palca za sedlo in odjaha na mesto, kjer je bil ugonobil kraljevega konja. Ondu skoči raz konja in mu dá svobodo.

Zbralo se je pa na tem mestu mnogo vran in srak. Durak zgrabi palico, pobije vrane in srake, naveže jih na vrvice in jih vleče s seboj v grad. Pri kralji je bilo veliko veselje, ker sta bila zeta prignala jelena. Durak pride pod okno in zavpije: „Gospodar milostivi! podaril si mi konja, a ni me mogel nositi; zatorej ti prinesem njegovo kožo in divjačine za obed.“

Kralj in hčeri ste se mu smijali, a kraljevičema ni bilo za smeh, odrezana palca jima nista dala pokoja. Durak dene divjačino na tla ter odide v svojo sobo. Pride njegova žena za njim in mu pripoveduje, kakó ste se jej sestri smijali, ker je vzela njega za moža. Durak jej reče: „Le naj se smejeti, pride dan, da se jima bodeš smijala ti.“

Skoraj potem zvé kralj, da po njegovih obširnih gozdih hodi zlata svinja ščetinka z dvanajsterimi prasci. Pokliče svoja pametna zeta in jima reče: „Zeta draga! ako me ljubita, pojašita v gozd in ujemita zlato svinjo ščetinko in dvanajst prascev.“

Zeta nista bila neposlušna; ukažeta osedlati konja in odjahata. A kraljičina pride k Duraku in mu reče: „Kaj sediš domá? Očka je poslal zeta lovit z zlato svinjo; jézdí tudi ti, morda jo ujameš sebi na čast.“ Durak odgovori: „Na čem bodem jahal?“ Kraljičina gre k očetu in prosi svojemu možu konja. Kralj jej reče: „Hči ljuba! meni konja ni žal, ali žal mi je tebe, ker se ti bodo smijali.“ Hči reče: „Gospodar milostivi, očka moj ljubi! pustite, naj se mi smejejo, kolikor jim drago.“ Kralj ukaže Duraku dati konja. Durak ga ne pusti osedlati, nego sede nanj brez sedla in jaha iz kraljevega dvora. Jaha skozi mesto. Kadar prijaha na polje, potegne s konja kožo, vrže mrho tjà in reče: „Evo, srake in vrane! tu imate pojedino od kralja.“ Zdajci zažvižga, hrkne z mladeniškim žvižgom, z junaškim vzkrikom:

„Sivček, rujavček,

Vešči belec;

Stoj pred mano,

Kakor list med travo!“

Konj priteče, zemlja se strese, iz ušes mu vije dim, iz nozdervij mu liže plamen. Jedva priteče, že stoji kakor ukopan. Duraček mu zleze v úho, prileze skozi drugo zopet vèn in postane takó krasen mladeneč, da ni povedati, ne s peresom popisati. Nato séde na konja in odjaha po polji v zapovedani gozd. Kmalu se mu posreči, da ujame zlato svinjo ščetinko z dvanajsterimi prasci. Žene jo s seboj.

Kadar prijah na cesto, razpróstre šator, priveže konja in svinjo z dvajsterimi prasci a Durak leže, da si malo odpočije.

Druga dva zeta nista mogla najti svinje. Vrneta se domóv. Kadar prijahata do Durakovega šatora, ugledata svinjo in govorita med seboj: „Glej, bratec, tu je zopet junak, od katerega sva kupila jelena; idiva k njemu in prašajva ga, je li nama prodá svinjo. Skočita raz konj, ideta k šatoru, odkrijeta se, stopita noter, priklóneta se in začeta prositi Duraka, naj bi jima prodal svinjo. Durak jima odgovori, da je ne prodaje, a vender jima jo hoče dati, ako si pustita odrezati oba palca z rok. Siromaka nista znala, kaj bi storila; rada bi bila imela svinjo, ali žal jima je bilo palecev. Durak jima reče, da lahko hodita v rokovicah, in če bi ju vprašal kralj, zakaj nosita rokovice, naj mu odgovorita, da ju bolé roki. Končno mu obljubita palce.

Durak jima odreže palca, dá jima svinjo in prasce, in zeta odjezdita v mesto. Kadar odideta podere Durak šator, dene ga na sedlo in jaha na óni kraj, kjer je bil pustil kraljevega konja. Ondu skoči raz konja in mu da svobodo. Videč na tem kraju mnogo vran in srak, pobije jih precejšno število, naveže na vrvico, vzame kožo in gre domóv. Pri kralji je bilo zbranih mnogo ljudi. Durak zakriči: „Gospodar milostivi! kakega konja si mi dal? Ni me mogel privedi nazaj. Zatorej ti prinesem njegovo kožo in divjačine za obed.“ Nato gre v svojo sobo. Pride za njim žena in mu pripoveduje, kako ste se jej smijali sestri. Durak jej reče: „Le naj se smejeti; pride dan, da se jima bodeš smijala ti.“

Za nekaj časa pokliče kralj zopet svoja zeta pred-se in jima reče: „Za trikrat devetimi deželami v tridesetem kraljestvu, v podsolnčnem gospodarstvu stoji smreka od samega zlatá. Veje ima srebrne, na njih sedé rajske ptice in pojó pesni carske. Kdor želi imeti tako smreko, naj odlómi vejo od nje, prinese jo na svoj dom in jo vsadi, drugi dan mu vzraste smreka onakova, kakeršna je ona tam v tridesetem kraljestvu. Prosim vaju, zeta moja ljuba, prinesita mi smreko; pol svojega kraljestva vama dam.“ Zeta bi bila rada dobila pol kraljestva, zatorej sta slušala kralja, osedlala konja, poslovila se od svojih žená, in odjezdila. Durakova žena pride k možu v sobo in mu pové, da je oče poslal zeta za trikrat deveto deželo v trideseto kraljestvo po srebrno vejico od zlate smreke, in mu tudi pové, kaj jima je obljubil za to.

Durak jej reče: „Pojdi k očetu in izprosi mi konja, bodi si kakeršnega koli.“ Kraljičina gre in reče očetu: „Očka moj ljubi! poklonite mojemu možu, konja!“ Kralj se nasmehne, rekoč: „Hči ljuba! tvoj Durak mi pogubi vse konje.“ Hči mu odgovori: „Oče ljubi! prosim vas samó zdaj še, potem nikoli več.“ Kralj ukaže, naj dajo Duraku konja. Kraljičina se mu zahvali, gre k možu in mu pové, da mu je izprosila konja. Jedva čuje Durak to, gre ven, ukaže prignati konja, ali ne pusti ga osedlati, nego brez sedla ga zavsede in odjaše. Kadar prijah na polje, skoči raz konja, prime ga za rep, potegne kožo z njega ter vrže mrho na tla, rekoč: „Evo, vrane in srake! tu imate pojedino od kralja.“ Potem zažvižga, hkrne z mladeniškim žvižgom, z junaškim vzkrikom:

„Sivček, rujavček,

Vešči belec;

Stoj pred mano,

Kakor list med travo!“

Konj priteče, zemlja se strese, iz ušes mu vije dim iz nozdervij mu liže plamen. Jedva priteče, že stoji pred Ivanom Durakom, kakor ukopan. Durak mu zleze v úho, prileze skozi drugo zopet vèn in postane takó krasen mladeneč, da ni povedati, ne s peresom popisati. Dene na konja sedlo črkasko, podprogo buharsko, dvanajst podprog iz čiste svile šemahanske: svila se ne trga, jeklo se ne lomi, arabsko zlato ne rujavi. Kadar osedlá konja, zavsede ga in bije po bedrih. Konj skoči k višku, vzdigne se nad stoječe gozde in pod podeče se oblake ter pušča goré in doline med nogami, a male reke pokriva s svojim repom.

Durak jaše dolgo po cesti ter se približava gospodarstvu, kjer je stala smreka. Tu zagleda smreko čudno in krasno; takój stopi k njej in si odlomi vejico. Poleg smreke sta bila dva studenca, iz katerih je tekla živa in mrtva voda. Iz teh studencev si napolni dve steklenici, ki ju je imel pri sebi. Potem gre iz vrta, zavsede konja in jaha domóv. Jaha dolgo-li, kratko-li, blizu-li, daleko-li; hitro se pové pripovedka, a delo se ne izgotovi tako hitro. Končno prijaha v domače kraljestvo, ali ne jaha premim potom v kraljevo palačo, nego ustavi se, razpné šator poleg velike ceste, vtakne smrekovo vejico poleg šatora v tla, a on leže, da si odpočije.

Dva kraljeviča, kraljeva zeta, jezdita daleč na okolo; ker ne najdeta, česar sta iskala, vrneta se domóv. Kadar prijahata po cesti, kjer je stal šator, ugledata smreko v zemljo zasajeno poleg šatora. Ker sta želela smreko imeti, po katero ju je bil poslal kralj, dogovorita se in prijahata k šatoru. Skočita raz konj, odkrijeta se, stopita v šator in se zeló ponižno priklóneta junaku. Potem govorita: „Gospodar milostivi! prišla sva k tebi, da nama prodaš prelepo smreko, ki stoji poleg tvojega šatora?“ Durak jima reče, da je ne prodaje. Ker ga pa le prosita in prosita, reče jima Durak, da jima jo prodá, ako si pustita z hrbta odrezati vsak po jeden jermen kože. Kadar kraljeviča to slišita, ustrašita se zeló in ne vesta, kaj bi storila. Nu, ker bi rada kralju ustregla in bi rada imela, da bi govoril ves svet o njiju, kaj sta storila, pristaneta in se slečeta. Durak izreže vsacemu po jeden jermen kože z hrbta in jima dá vejico čudovite smreke.

Kraljeviča vzameta vejico, odjahata v kraljevo palačo ter jo položita kralju v roke. Vesel take drage stvari vzraduje se kralj in napravi veliko pojédino, na katero pozove vse svoje ministre in plemenitnike.

V tem podere Durak šator, spravi ga na sedlo in jaha na óno mesto, kjer je ležal konj, katerega mu je podaril kralj. Ondu najde mnogo vran in srak, pobije jih veliko število, naveže na vrstico, vzame konjsko kožo in hajdí domóv. Kralj ga ugleda in se mu smeje, a Durak mu reče: „Gospodar milostivi! podaril si mi konja, ali konj me ni mogel prinesiti domóv; tu imaš njegova kožo in za kosilo sem ti prinesel tudi divjačine.“ To rekši, vrže srake in vrane ob tla ter odide v svojo sobo. Za njim pride kraljičina, njegova žena, in mu pripoveduje, kako so se jój smijali vsi, in še posebno sestri. Durak jej reče: „Potrpi, pride dan, da se jim bodeš smijala tí.“

Za nekaj časa reče Durak svojej ženi: „Jutri se obleci v najdražo obleko!“ Žena ga izprašuje, zakaj bi se takó oblekla, ali on jej ne pové ničesar, nego reče: „Obleci se, kakor sem tí dejal.“ — Kadar pride ustanovičeni dan, odide iz grada. Prišedši na polje, zažvižga, hrkne z mladeniškim žvižgom, z junaškim pokrikom:

„Sivček, rujavček,
Vešči belec;
Stoj pred mano,
Kakor list med travo!“

Konj priteče, zemlja se strese, iz ušes se mu vije dim, iz nozdervij mu liže plamen. Jedva priteče, že stoji kakor ukopan. Durak mu zleze v uho, prileze skozi drugo vèn in postane takó krasen mladeneč, da ni povedati, ne s peresom popisati. Potem sede na konja in jaha v grad. Ob tem času je bilo pri kralju veliko veselje, mnogo ministrov in drugih plemenitnikov je bilo zbranih. Kadar Durak prijaha, pride mu kralj z zetoma in ministri naproti. Pelje ga za hrastove mize, na katerih so bile najslajše jedi in medene pijače. Začnó piti, jesti in se veseliti. Kadar so se že vsi dosti naveselili, začeli so se razgovarjati. Ker je Durak sedel poleg kralja, reče mu: „Gospodar milostivi! slišal sem, da imate tri hčere in da so omožene vse; dva vaša zeta vidim, a tretjega ne vidim.“ Kralj mu odgovori: „Dragi moj! Moja najmlajša hči se je omožila z Durakom (bedakom), zato ga ne puščam préd-se.“ Durak o sebi ne pové ničesar in reče kralju: „Gospodar milostivi! prijahal sem zato v tvoje kraljestvo, da bi vzel tvojo najmlajšo hči za ženo.“ Kralj se tega zeló razveseli in reče, da bode Duraka pogнал iz kraljestva. Zdajci vstane Durak in reče: „Gospodar milostivi! zaradi mene hočeš Duraka, moža svoje najmlajše hčere, zapoditi iz svojega kraljestva? Stoj malo in védi, da sem jaz Durak.“ Kralj ga dolgo gleda ali ne more ga poznati, saj ga tudi ni bilo mogoče, ker je imel na sebi oklep in je bil toli krasen. Ker ga ni mogel poznati nihče, reče Durak kralju: „Poznaj me, gospodar milostivi, da sem jaz tvoj najmlajši zet, Durak.“ Kadar kralj to čuje, razveseli se in ga poljubuje. Pride tudi njegova žena in ga objame. Ker sta druga dva kraljeva zeta imela roki v rokovicah, reče Durak kralju: „Gospodar milostivi! izvolite povedati, zakaj sedita tvoja zeta z rokovicami za mizo.“ Kralj odgovori, da ju bolé roki. A Durak reče, da je on zdravnik dober in spreten; zatorej prosi kralja, naj jima ukaže rokovice sleči. Kralj jima ukaže, ali ona se dolgo brani. Končno vender slečeta rokovice in glej, manjkal jima je palec na obeh rokah. Kralj ju vpraša: „Kje imata palca?“ Kraljeviča nista znala, kaj bi odgovorila. Ivan Durak reče: „Gospodar milostivi! jaz znam, zakaj nimata palcev na rokah.“ Potegne palca iz žepa in reče: To sta njiju palca, katera sta mi dala za jelena zlatorožca.“ — Nato prosi, naj jima ukaže kralj, da se sezujeta. Kralj to stori in vidijo vsi, da nista imela palcev na nogah. A Ivan Duraček hitro pokaže palce, katerih nista imela, in reče kralju: „Gospodar milostivi! to so njiju palci, katere sta mi dala za zlato svinjo ščetinko.“ — Nato prosi, naj pokažeta hrbet. Kadar to storita, pokaže Ivan Durak, da jima je iz hrba izrezan jermen, in reče: „Gospodar milostivi! tukaj sta jermena,“ in ju potegne iz žepa.

Kralj se razsrđi nad svojima zetoma, a Ivan potegne iz žepa dve steklenici z živo in mrtvo vodo, položi jima jermena na hrbet in ju pokropi z mrtvo in živo vodo in ni se poznalo več, da sta bila izrezana. Takisto so jima prirastli palci na rokah in nogah s pomočjo mrtve in žive vode.

Kadar sta bila kraljeviča zopet zdrava, padeta pred Ivana Duračka na kolena, zahvalita se mu in ga prosita odpuščenja, da sta se mu poprej smi-

jala. Ivan jima odpusti, a kralj napravi veliko pojédino, na katero povabi vse svoje ministre in plemenitnike. Bilo je veliko veselje. Odslej je kraljeval Ivan Duraček s svojo ženo v tem velikem kraljestvu, a kralj je odstavil svoja dva zeta in ju poslal v njiju kraljestvo domov.

Junak na kozlu.

Zakaj je neki denes Radovanček takó vesel? Že ves dan skače in vriska okolo hiše, teka po vrtu, poje in razgraja, da niti domači niti sosedje nimajo mirú pred njim. Ali veste, otroci, zakaj? — Vem, da nobeden ne ugane, zato rej vam hočem povedati jaz. Ded, Radovančkov ljubljenec, otišel je zjutraj na semenj in obljubil, da mu prinese leseno sabljo, puško in še mnogo mnogo drugih lepih stvari. Kaj čuda, da Radovanček takó veselo pričakuje dedovega prihoda! — In ded je bil mož beseda. Prinesel je Radovančku vse, kar mu je bil obljubil in še nekaj, česar zopet ne uganete, ker niti Radovanček sam se kaj takega ni nadejal. Čujte, otroci! Ded mu je kupil na semnji živega kozla, in to samó za tega delj, ker je Radovančka ljubil.

Zdaj, zdaj se le se je začelo pravo življenje. S sabljo in puško je bil Radovanček v hipu kozlu na hrbtu in letala sta okolo hiše, preko polja in travnikov, kakor bi šlo za življenje in smrt. Ljudjé, videč ga na kozlu, rekli so si na úho: to bode sokol med junaci, kadar bode treba odrivati sovražnika od domovine! In tudi psičku, ki je bil drugače vedno takó miren in pohleven, vzbudila se je kri, in rezal jo je za njima, lajal, grizel in se zaletaval na vse strani, kakor da bi dohajali Turki v deželo.

Zdajci Radovanček zavpije. O gorjé! kaj se mu je neki žalega zgodilo? Hudobni kozliček se je v naglem diru postavil na zadnji nogi in otrešel Radovančka v bližnji jarek ob cesti, v katerem je bilo polno blata in žab. Jokajoč

se Radovanček izkobali iz jarka, ali oj sramote! otroci iz vasi, njegovi tovariši, videli so vse to, smijali se mu in vpili:

„Radovanček zal junak,
Psiček, kozel — konj krepák,
Turka ste pognali v bég
Zmagali ste mék, mék, mék!“

— é.

Dan nesreče in britke izgube.

(Resnična prigodba.)

veselo je bilo naše življenje v samotnem mlinu, ki je stal ob malej, a stanovitej vodi blizu Z..... samostana med visokim hribovjem. Jedno samo, štiri metre visoko kolo na sprednji strani, gonilo je dva tečaja. Ker nismo imeli zemljišča, treba je bilo očetu premišljevati, kacega rokodelstva bi se zraven mlina še poprijeli, da bi preživeli sebe in družino. Naposled so se odločili, poprijeti se krojaštva. V ta namen je bilo treba kupiti šivalni stroj.

Bilo je v 23. dan meseca junija 1870. leta. Oče in mati se zjutraj rano odpeljeta v mesto C... kupovat šivalnega stroja, prepustivši dom in nas petero otrok starej ženi v varstvo. Bil je lep poleten dan. Solnce je pripekalo, da je človek komaj prebijal vročino. Jaz in moja sестrica Cecilka sva pasla živino okolo mlina. Proti póludnevu izgine mi Cecilka izpred oči, a jaz se nisem nič kaj brigal za to. Ali čuj! milo vpitje in jók se sliši izza kolesa, katero je, počasi se verteč, mahoma obstalo, da-si je voda z veliko močjo nanj pljula. Ves prestrašen hitim gledat, kaj se je zgodilo, ali o gróza! — moja draga sестrica Cecilka je ležala pod kolesom, katero jo je grozovito stiskalo in mučilo. Z vso močjo sem jo vlekel za nežni ročici, kateri mi je stegovala naproti, milo me proseč, da bi jo potegnil iz pod kolesa in jo otel grozovite smrti; ali vse zamán — moje moči so bile preslabe. V tem hipu je pritekla stara varuhinja na pomoč, ali kaj se zgodi? — zdrknili ste jej obe nogi ob polzkih tleh, in padla je tudi ona na umirajoče deklece ter ni mogla vstati.

Ves osupel, v strahu in trepetu jokajoč sem hitel klicat bližnje sosede na pomoč. Kmalu je prihitelo mnogo ljudi vkupe. Z veliko težavo oteli so ubogo staro ženo gotove smrti ter izvlekli mrtvo Cecilko izpod mlinskega kolesa. Potoki solz so mi močili lice, kadar sem ugledal mrtvo svojo sesticu, katera se je še pred pólu ure z menoj veselo igrala, a zdaj je bila bleda in mrzla. Pozno z večera so se pripeljali stariši domóv. Že po poti so čuli o strašnej nesreči, ki se je zgodila domá. Ne morem popisati žalosti in britkosti njihovega srca, ko so videli svojo ljubo hčerko, katero so zjutraj še zdravo in veselo ostavili, ležati na mertvaškem odru. Žalostne osode polnemu dnevu je sledila še britkejša noč.

Druzega dne so gospod učitelj povedali učencem in učenkam v šoli prežalostno novico, da se je njihova pridna součenka Cecilka vsled grozovite smrti pod mlinskim kolesom preselila iz tega svetá v svitla nebesa ter jih opominati, kako je treba človeku biti previdnemu, da se mu ne primeri kaka nesreča.

D—é.

Dunajske slike.

Schönbrunn.

Za vlade slavnih Babenberžanov so pokrivali še travniki, njive in gozdi kraj, na katerem stoji danes prekrasen cesarski poletni grad „Schönbrunn.“ Pripoveduje se, da je bil 1619. l. cesar Matija v tej okolici na lovu. Vročina je bila velika in zelo ga je žejalo. Zdajci ugleda virček čiste vode žuboreti izpod zemlje. Veselo zavpije cesar: „Ei, was für ein schönes Bründel!“ Vsled tega je dobil ta kraj imé „Schönbrunn.“ Stari lovski grad „Katerburg,“ ki je stal užé od 1548. l. na tem kraji, dal je cesar Matija olepšati in nekoliko razširiti. Ferdinand II. je dal ta grad svojej so-

prugi Eleonori v poletno stanovanje. Po Eleonorinej smrti (1655. l.) ga je dal Ferdinand III. svojej soprogi Mariji Eleonori Gonzaga. V tej dóbi je imel grad dve nadstropji, prednje poslopje in kapelo. Leta 1683. l. je bil „Schönbrunn“ žrtva krvoločnih Turkov.

Polnih trinajst let je ležalo vse v razvalinah, dokler ni Leopold I. ukazal 1695. l. na tem kraji pozidati svojega poletnega stanovanja. Stavbo je prevzel najodličnejši cesarski nadstavbar Fischer iz Erlacha. Velik, prekrasen vrt je bil osnovan po francoskem okusu. Pozneje je bil grad svojina Karla VI., kateri ga je dal 1712. l. Viljelmuni, udovi svojega brata, a ta ga je dala zopet cesarskemu dvoru nazaj za odškodnino 450.000 gld.

Stoprav nesmrtna cesarica Marija Terezija je dozidala cesarski poletni grad v „Schönbrunn,“ povéčala ga in okrasotila. Po njenej smrti se je na „Schönbrunn“ zopet nekoliko pozabilo, ker je cesarju Jožefu bil ljubši tako

imenovani „Augarten.“ Stoprav za vlade cesarja Franca II. začelo se je zopet delati za olepšavo „Schönbrunn.“

Ali pravega miru še ni bilo na tem kraju. V 13. dan novembra 1805. l. si je vzel Napoleon prvič in v 9. dan maja 1809. l. drugič y „Schönbrunn“ svoje glavno stanovanje ter je tu v 14. dan oktobra 1809. l. podpisal „schönbrunnsko pogodbo;“ a 24 let pozneje v 22. dan julija 1832. l. je tu umrl njegov sin Napoleon, vojvoda Reichstadtski.

V 22. dan avgusta 1862. l. je bil „Schönbrunn“ kraj velicega veselja za vse avstrijske podložnike. Naša presvitla cesarica Elizabeta se je vrnila z otoka Madejre v „Schönbrunn“ popolnem zdrava.

V novejšej dōbi so obiskali „Schönbrunn“ najodličnejši gosti svetā. Tako n. pr. 1867. l. sultan Abdul Aziz, 1873. l. kralj Belgijski, ruski car Aleksander II., španska kraljica Izabela, italijanski kralj Viktor Emanuel in bavarski princ Leopold. Tudi nemški cesar Viljem I. s cesarjevičem in knezom Bizmarkom je stanoval več dni v „Schönbrunn.“

Spredaj pred gradom stoji velik dvor v podobi pravokotnika. Dvoje širokih stolb s kamenenimi stopnicami pelje od zunaj gori na visoki in široki balkon prvega nadstropja, od koder se gre v notranje prostore in cesarska stanovanja. Ni mōči popisati vseh lepot in dragocēnih oprav, ki se vidijo po prekrasnih cesarskih sobah. Pri tleh skozi osrednje grada vodi dolg in širok prehod v odzadne prostore, kjer se nam pokaže še mnogo lepši in prostornejši dvor od sprednjega. Ta velikanski dvor je obrobljen s prekrasnim vrtom, osnovanem po francōskem okusu. Tla tega obširnega prostora so posuta z belimi kamenčki ter na mnogih mestih okinčana z različnimi gredicami, ki so polne najlepših cvetic. Skozi vrt je napeljano mnogo drevoredov. Ob desnej strani grada sredi vrta je sloveči zverinjak, a v levem oddelku najdeš užē poprej omenjeni virček, od katerega je dobil grad „Schönbrunn“ svoje imē.

— 6.

Zgodovinsko - mestopisni obrazci.

(Spisuje P. F. H.)

XIII. Kočevje.

Sedanji Kočevski svet je bil nekđaj imovina po Kranjskem in Koroškem mogočnih grofov iz rodovine Ortenburške. Imeli so svoj glavni sedež v Ribnici. Oglejski patrijarh Bertold je že 1247. l. podelil to zemljo Frideriku Ortenburškemu. A dežela je bila ōni čas še neobljudena in zaraščena s priprostimi gozdi.

V sredi 14. veka (1358. l.) je prosil Kranjski stotnik grof Oton Ortenburški svojega brata Friderika, naj posreduje pri cesarji Karolu IV., da mu pošlje naselnikov na svoja posestva v južnej meji. Ker je tudi avstrijski vojvoda Rudolf podpiral prošnjo svojega deželnega stotnika, poslal je cesar tristo družin upornih Frankov in Tiringov na slovensko mejo. V svojej novej domovini so si iztrebili gozde in postavili lesene kočē. Sosednji Slovenci so jih zvali kočearje; od tod je menda dobila vsa ta okolica svoje imē.

V listinah se to imé najde prvič 1363. l. V 1. dan meseca maja ónega leta je patrijarh Ljudevit izročil Ortenburškemu grofu Otonu patronat vseh ónih cerkev, ki so jih sezidali v Kočevji, Poljanah, Kostelji, Osilnici in Gotenicah v župniji sv. Stepana v Ribnici. Omenjena listina tudi jasno poroča, da so se v ónih krajih naselili ljudje, posekali gozde in hosto ter si postavili bivališča in cerkve.

Naselbina se je hitro množila. Leta 1377. jo zóve grof Friderik že „naš trg v Kočevji.“ Ortenburška grofica Neža je dohodke cerkve sv. Jarneja 1386. l. pomnožila. Za ónega časa je bila cerkev sv. Jarneja še podružnica Ribniškej fari. V zgoraj omenjenej listini oporoča Ortenburški grof Friderik svoja obširna imetja, če umrje brez otrok, svojim sórodnikom Celjskim grofom.

Po smrti Friderika Ortenburškega je okolo 1420. l. nastopil obširna posestva Celjski grof Herman II., a Oglejski patrijarh Ljudevit mu je izročil v fevd (1425. l.) vse nekdanje ortenburško-oglejske fevde, med družimi tudi Ortenek s Kočevjem. Njegov sin Friderik II. je bajé sezidal nad trgom grad Friderikstein. Ko se je Friderik po smrti svoje prve žene Elizabete zaročil z zalo Veroniko Deseniško, hčerjo ubozega hrvatskega plemiča, nakopal si je jezo svojega na plemstvo oholega očeta. Vzel mu je vsa posestva ter njega samega zaprl v Celjski grad. Kadar Veronika poizvé o žalostnej osodi svojega sopruga, jela se je sama bati za svoje življenje. Begala je po Kočevskih gozdih ter se skrivala tu in tam. Naposled jo zasledé Hermanovi ogleduhi ter izročé grofu, kateri jo je ukazal skrivaj utopiti v kopelji. Po njenej smrti se je oče zopet izprijaznil s sinom. Friderik je razrušeni grad Friderikstein zopet sezidal ter tu bajé na stara leta prav pohlepno živel. V 17. stoletju so še v gradu bivali; o turških napadih je bil ta grad kristijanom često varno zavetje. Ker je stal na strmem skalovji, niso se ga neverniki nikoli polotili. Denes stoji v razvalinah.

Cesar Sigmund je Celjskega grofa Friderika II. poknežil v zboru v Pragi (1436. l.) Temu je nasprotoval avstrijski vojvoda Friderik, češ, da posestva Celjskih grofov ležé v njegovih deželah. To je bil povod vojski, ki je naredila dokaj kvare Kranjskej deželi. Prepir se je končal s pogodbo (1443. l.), da avstrijski vojvode podedujejo Celjsko grofijo, ako Celjski rod izumrje. Ko je bil 1456. l. poslednji Celjski knez, mogočni in ošabni Ulrik II., v Belemgradu od Hunjadove stranke zavratno umorjen, pripadlo je njegovo imetje Avstrijskim vojvodom. Takó je prišlo Kočevje z okolico v njihovo last. Zastavljali so Kočevje raznim zvestim služabnikom.

Ob meji ležeče Kočevje je prestato dokaj kvare po krvoločnih Turkih. Leta 1469. so Turki razdjali trg z ognjem in mečem. Kranjski vicedom Jurij Rajnar je poslal prebivalcem 200 centov solitarja, Viljelm Turjaški pa 175 gld. v podporo (1470. l.). A cesar Friderik IV. je kočevskemu trgu podelil naslednje leto mestne pravice (v petek po Velikej noči 1471 l.). Tudi je dal mestu ličen mestni grb. Na modrem ščitu se vidi s plotom ograjena trdnjava; pred njo stoji sv. Jarnej, držeč v desnej odprto knjigo, v levej pa širok nož. Grbu podoben je tudi mestni pečat. V ustanovnem pismu je meščanom privolil, da si smejo voliti mestnega sodnika in svetovalce; tudi štiri sejme jim je dovolil.

Komaj si je mestice nekoliko opomoglo in se utrdilo, zadene ga že druga nezgoda. Leta 1491. je ljuti Turek zopet jako žalostno gospodaril po Kočevskem. Komaj sezidano in za silo utrjeno mestice je zopet razdjel. Cesar je zaukazal naslednje leto vsem prebivalcem po okolici, naj pomagajo mestno obzidje pozidati. Tudi je cesar istega leta privolil Kočevarjem, ki so mnogo kvare trpeli, da smejo kupčevati z živino, platnom in drugimi izdelki po Hrvatskem in drugod. To pravico so jim pozneje potrjevali tudi drugi deželni gospodje. Večina Kočevarjev se še danes živi o kupčiji raznih izdelkov po avstrijskih in inostranskih deželah.

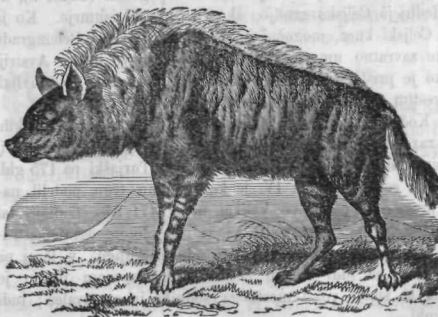
Friderikov naslednik Maksimilijan I. je potrdil mestu vse pravice, katere mu je dal njegov oče (1493. l.). A grad Friderikštejn in mesto je zastavil Juriju Turnu za 11.000 goldinarjev. A ta je zelo grdo delal s svojimi podložniki. Ko se je leta 1515. vnel po Kranjskem tako imenovani kmetijski punt, bil je on prva žrtva tega upora. Pozneje nahajamo Kočevskega lastnika Franja Ursinija grofa Blagaja, ki je s svojim očetom pribežal pred Turki iz Slavonije (1547. l.). Za tega časa je privolil Ferdinand I. mestu, da sme vsak četrtek imeti trg, ker je mesto blizu sovražnika in na nerodovitem svetu ter sleherni dan izpostavljeno ropanju in napadom, in ker je bilo vselej zvesto Avstrijskej hiši (v 24. dan jan. 1546. l.). Nadvojvoda Karol je dovolil meščanom pobirati mostnino po jeden vinar od vsake tovrne živine, da bodo laže ohranili mesto v dobrem stanu proti turškim napadom, ki se česče prigode (1564. l.). Ker so se pa tovarniki znali izogniti sitnej mitnini, dovolil je deželni knez, da se pobira mitnina četrť milje na okolo. Tudi Ferdinand II. je te in jednake svobodščine potrdil mestu (v 17. dan feb. 1597. l.).

(Konec prihodnjic.)

— x —

Prirodopisno-natoroznansko polje.

Hijena.

Mnogo je ljudi, ki še danes mislijo in še celo verujejo, da so kuščerice in pajki strupeni. Kdo bi se potem čudil, ako se je verovalo in se še danes veruje, da so hijene najgrozovitejše živali na svetu.

Muhamedani verujejo, da psi izgubé glas, ako se le sence od hijene pritaknejo,

ter ne morejo potem več lajati. Takó tudi verujejo, da znajo hijene s človeškim glasom prklicavati ljudi, ter ta glas vsacega človeka privabi. — Pripovedujejo tudi to, da tistemu, kdor bi se usojal ubiti hijeno, mózég usahne.

Pri vsakej stvari, o kateri se mnogo govori, navadno ni niti polovice resnice, in takó je tudi tukaj. A toliko moramo opómneti, da so hijene v resnici zeló grde in zoprne zveri. Rekel bi, da so podobne nekoliko svinjam in volkovom, a vender se zeló razlikujejo od njih. Nekoliko nas opominajo tudi na psa, ali tudi pasja podoba je le spačena in pokvečena v teh živalih. Hijene imajo stisneno telo, debel vrat in močno, debelo glavo, grd in močen gobec. Prednji nogi ste krivi in daljši od zadnjih. Hrbet je grivast in se strmo spušča do košatega repa. Dlaka je na ledjih nakuštrana in sivo-umazane barve. Oči so globoko upadene, nemirne in se po noči zelenkasto svetijo, da je videti, kakor bi hudoba gledala iz njih. Zatoraj mislijo Arabci, da so hijene od Bogá prokleti coperniki, ki se po noči v hijene izpreminajo.

Hijene so močne zveri. Po dnevi ležijo v podzemeljskej jami ali pa v skalnatem brlogu ter ga zapusté še le, kadar se je noč ulegla na zemljo. Neizrečeno so lákome in požrešne. Slastno pogoltnejo vse, kar jim pride pred gobec, bodi si presno meso ali mrhovina, kost ali kri, ter ga ni takó gnjusnega živinskega odpadka, da bi ga hijene ne pohlastale. Mrhovino ovohajo že iz daleč ter prihajajo rjoveč druga za drugo, vsaka bi rada vse sama požrla. Kar je hijena zgrabila, tega ne izpusti z lepa, naj bi jo topli in bodi si kakor koli prebijali.

Hijene delimo v dve vrsti: progave in lisaste hijene. Progave živé po severnej Afriki in južnej Aziji; velike so kakor kak mesarsk pes, jako bojazljive ter se nikoli ne upajo na človeka.

Lisaste so močnejše in tudi hudobnejše od progavih ter so še celó človeku opasne. Dogodilo se je že, da je taka hijena ugrabila in odvelkla otroka ter še celó spečega odraslega človeka napadla. Lisaste hijene se dobé samó v južnej in vzhodnej Afriki.

Mlado hijeno je móči s tepežem in gladom ukrotiti, da gre za človekom kakor pes. Tako ukročeno hijeno vidimo v zverinjakah ali menažerijah, kjer jo v kletkah z železnimi mrežami kažejo ljudem za denar, kakor druge inozemske živali.

Razne stvari.

Drobtine.

Laško noč.

Mirna noč pokriva zemljo
Vse v naravi sladko spi,
Le iz temno-čudne hoste
Pesen slavčeka doni:
Pesen rahla, — lahko noč!

V svojem gnezdu skrit v grmovji
Pevce nočni še bedi.
Njega mila, sladka pesen
Se v tihoti še glasi:
Pesen mila, — lahko noč!

Milo slavček žvrgoléva
V nočnem miru in prepéva
Milo pesen, — lahko noč!

I. Zagorski.

Računske naloge.

(Priobčil H. Podkrajšek.)

I. Jožek, Nežica in Franček so dobili od matere pehar orehov. A razdelili so jih med sé takó, da jih je dobila Nežica 10 menj nego Jožek, in Franek, ki je bil najmlajši,

15 menj nego Nežica. Pomnite pa, da je bilo vseh orehov petkrat toliko kakor Frankovih. — Koliko je bilo vseh in koliko jih je dobil vsak?

II. Krčmar je imel v dveh sodih 434 l vina. Ko je potočil iz prvega jedno četrtino in iz drugega jedno petino litrov, ostalo je v obeh sodih jednako vina — Koliko litrov je držal vsak teh sodov?

III. Nek oče so zdaj 4krat starejši nego sin. A pred šestimi leti so bili 10krat starejši od sina. — Koliko so stari oče, koliko sin?

(Kdor vse tri naloge prav reši, priobčiti bomo njega ime v prihodnjem listu.)

Rešitev računске naloge in skakalnice v 4. „Vrtčevem“ številu.

a) Rešitev računске naloge:

26 nalog je bilo dobro, a 4 so bile slabo izdelane. — Za 26 nalog je dobil Mirko od očeta 26×5 kr. = 1 gld. 30 kr. — Za 4 slabo izdelane naloge je pa on moral očetu povrniti 4×2 kr. = 8 kr. — dobil je tedaj čez mesec (30) dni 1.30 gld. menj 8 kr. to je: 1 gld. 22 kr.

To nalogo so prav rešili: Gg. Julij Goeken na Dunaji; Fr. Ks. Krušič v Slov. gradu (Štir.); Bož. Tomšič, dijak v Ljubljani; Janko Sajovic, učenec v Kranji; Fr. Krajnc, Iv. Pibernik in Jos. Hafner, učenci v Krškem; Karl Gabriel, učenec v Borovnici; Rihard in Viktor Sušnik, učenca v Škofjiloki; Ljudevit Sajnkovič, učenec v Središči (Štir.); Iv. Poženel, Tone Meliva in de Vigo Redange, učenci na Uncu; Feri Souvan, učenec v Ljubljani; Fr. Krašovec, učenec v Št. Jurji na Taboru (Štir.). — Barica pl. Leder, Ivanka Trošt, Micika Šimunovič, Franjica Mihelič in Micika Kavšek na Vinici; Karolina Modic, učenka na Uncu; Ema Čulak, Franjica in Sofija Žilnik, učenke v Št. Jurji na Taboru (Štir.).

b) Rešitev skakalnice:

Veseli majnik.

Otroci! zopet sije
Cvetóči mesec maj,
Ki zemljo je predránil,
Oživil v sladki mlaj.

Po drevji, po grmovji
Prepeva ptica spet;
Po travi in po vejah
Bučela bere med.

Na lehi se zelenej
Otročji zbor igra,
Kipi jim rádot glásna
Iz mladega srcá.

Zlati so žarki solnčni
Po hribih, po doléh
Očarali naravo
V pomládnji sladki sméh.

In kamor se ozira
Po svetu mi okó,
Povsód je vse vesélo,
Povsód je vse novó.

Peter Gros.

Prav so je rešili: Gg. Ant. Žagar, učitelj na Gorici p. Mozirja; Angeloslav Rakovec v Postojni; Ljudevit Sajnkovič uč. v Središči (Štir.); Janko Sajovic uč. v Kranji; — gospá Zaneta Goeken na Dunaji in Ida Kosem, učenka na Radni (Štir.)

Slovstvene novice.

* Ne v Ameriko! Povest Sloven-cem v poduk. Po resničnih dogodbah sestavil in spisal Jakob Aléšovec. V Ljubljani. Tisk J. Blaznikovih naslednikov. 8°. 231 strani. — Takó se zove nova, lična knjiga, ki je pisana slovenskemu ljudstvu, rekse bolj odraslim ljudém, v poduk, ter pripoveduje, koliko težav imajo prebijati óni, ki zapuščajo svojo domovino ter gredo v daljno Ameriko. Ker je knjiga pisana bolj za odraslo mladino, priporočamo jo posebno farnim knjižnicam in vsem onim našim rodoljubom, ki radi podpirajo naše domače, slovensko slovstvo. Cena mehko vezanej knjigi je 1 gld. in se dobiva pri pisatelji samem, ključarske ulice šte. 3 v Ljubljani.

Listnica.

Gg. Jezerko: Vaš sestavek ni ugoden za natis. — R. na Št.: Žal nam je, da Vaše zastavice ne moremo priobčiti, ker je bilo nekaj enacega užé natisneno v „Vrtci.“ — J. K.: Vaš spis ni za natis. — Jos. Kl. v S.: Poslanih sestavkov ne moremo vzprijeti, ker še niso zreli za natis. — R. K. v K.: Za danes prepozno. — F. Ks. K. v S. G.: Je prav malo dobrega zrna. Kar se boče dalo opiliti, skušali bomo priobčiti, kadar nam boče čas in prostor lista dopuščal. Kar imamo boljšega, to pride poprej na vrsto. — A. V. pri Sv. A.: „Spominis a pota“ niso za naš list. Pošljite kam dragam.

„Vrtci“ izhaja 1. dnó vsacega meseca, in stoji za vse leto 2 gl. 60 kr.; za pol leta 1 gl. 30 kr. Napis: Uredništvo „Vrtčevó“, mestni trg, šte. 23 v Ljubljani (Lalbach).

Izdatelj, založnik in urednik Ivan Tomšič. — Natisnila Klein in Kovač v Ljubljani.